

Informatiebundel

Inspiratie rond geletterdheid voor CVO-lesgevers

- leren leren
- taal Nederlands = voertaal

Deze bundel is een collage van artikels voor **Inspiratie rond geletterdheid voor CVO-lesgevers**

Zoekacties in:

- [Google](#)
- [Klascement](#)
- [Levende talen tijdschriftenarchief](#)
- [Vocvo-bibliotheekcatalogus](#)

Inhoud

Inhoud

Google - lesmateriaal

- [Tekstsoorten en leesstrategieën](#)
- [Leren leren: de juiste studiemethode vinden](#)
- [Cursus voor Leren Leren - Vlaanderen.be](#)

Klascement - inloggen - lesmateriaal

- [Zoekterm - Informatieve teksten](#)
- [Zoekterm - voorbereiding sollicitatiegesprek](#)
- [Zoekterm - sollicitatie](#)
- [Zoekterm - presenteren](#)
- [Orient : Serious game academische woordenschat](#)

Levende Talen - tijdschrift archief - achtergrondliteratuur

- [Tekstsoorten en genres in het voortgezet onderwijs: Kansen voor vakgericht taalonderwijs](#)
- [Leren leren bij Nederlands in de basisvorming: De dubbele bodem van het onderwijs](#)

Vocvo-bibliotheekcatalogus

Artikels - achtergrondliteratuur

- [Actualiteit doet leerlingen beter lezen](#)
- [Argumenteren bij schrijfoopdrachten](#)
- [Leer leerlingen vooral lezen in het vak ! : leesvaardigheid in vmbo en mbo](#)
- [Hoe leren beginners informatieve teksten schrijven? Op zoek naar een scenario voor didactische ondersteuning in de klas](#)
- [Hoe staat het met de taal van studenten ? : exploratieve studie naar begrijpend lezen en samenvatten bij instromende studenten in het Vlaamse hoger onderwijs](#)
- [Hypertekst schrijven en observerend leren als didactiek : effecten op schrijfvaardigheid en kennisverwerving](#)
- [Leesstrategieën in zaakvakken](#)
- [Mee op stap met een tiener : een ontwerponderzoek met beginners secundair onderwijs voor het schrijven van informatieve teksten](#)
- [Mind the map. Krachtige tools om leren in beeld te brengen](#)
- [Het nieuwe lezen - Van oppervlakkig klikken en scrollen naar aandachtig digitaal lezen](#)
- [Samen werken aan een betere leesvaardigheid : een vakoverstijgende aanpak voor samenwerkend lezen in het voortgezet onderwijs](#)
- [Snellezen is vooral zien : een nieuwe methodiek in het kader van leesbevordering ?](#)
- [De tekststructureringsmethode Information Mapping ® onderzocht in een didactische context](#)
- [Vrolijk lezen met meer hersens - De mindmap als didactisch instrument voor de ontwikkeling van leesvaardigheid](#)

Boeken / e-documenten / spelmateriaal - leermiddelen

- [Welke kleur heeft jouw parachute? : een praktisch handboek voor werkzoekers en carrièreplanners](#)
- [Aan het werk! Adviezen ter verbetering van functionele leesvaardigheid in het onderwijs](#)
- [Citeren en refereren : schriftelijke, mondelinge en audiovisuele bronnen](#)
- [Klare taal : efficiënt leren schrijven](#)
- [Leesbaar schrijven](#)
- [Scanbaar schrijven : aandacht vangen van lezers met weinig tijd](#)
- [Schrijfhulp - online zelfstudiepakket training van structuur, stijl en spelling](#)
- [Communiceren kun je leren : basisvaardigheden voor communicatie](#)
- [Over 1 en ander : verantwoorde gespreks- en vergadertechnieken](#)
- [Toolkit vergadertechnieken : breng uw vergadering in topvorm](#)
- [Tools voor teams : de toolbox voor succesvolle samenwerking](#)

Boeken / e-documenten - achtergrondliteratuur

- [De kracht van beelddenken : een creatieve manier om koers te bepalen voor individu, team en organisatie](#)
- [Leren leren als hefboom](#)
- [Begeleiden van leerlingen bij het zoeken, selecteren en beoordelen van informatie : een praktische studie naar het aanleren van selectievaardigheden in het VWO](#)
- [Inspiratiehandboek zelfgestuurd leren](#)
- [Handwijzer voor taaldocenten : versterken van leren in het talenonderwijs](#)
- [Leercoaching coachen is... een spel voor het ontwikkelen van jouw coachvaardigheden](#)
- [Leercoaching in het HBO. Student : een kapstok voor competentiegericht leren en ontwikkelen](#)
- [Leercoaching : samenwerken & feedback : een spel voor het vergroten van je vaardigheden om samen te werken](#)

- [Tips & trucs : werkoverleg](#)
- [Vergadertechnieken : vergaderen is \(geen\) kinderspel](#)
- [Woorden die werken op de werkplek : een praktische gids voor effectieve communicatie](#)

Website

- [Klascement](#)
- [Informatievaardigheden - cursus](#)
- [Workshop Informatievaardigheden](#)
- [De lat hoog voor talen](#)
- [Slim zoeken](#)
- [Taalwinkel](#)
- [Geletterdheid in een CVO](#)

Infotheek

Google - lesmateriaal

Tekstsoorten en leesstrategieën

Bron <https://sites.google.com/site/tekstsoorten/tekstsoorten-en-teksttypes>

Leren leren: de juiste studiemethode vinden

In de huidige, complexe maatschappij moet iedereen levenslang leren - niet enkel meer op de schoolbanken. De juiste studiemethode vinden is dan ook cruciaal om een goed resultaat te kunnen neerzetten en vooral om het studieproces efficiënt te doen verlopen. Een goede studiemethode bestaat uit vijf stappen: plannen, verkennen, begrijpen, inprenten en herhalen. Veel jongeren, maar ook volwassenen moeten alvorens ze kunnen beginnen met studeren eerst nog leren leren. Deze studietips kunnen daarbij behulpzaam zijn.

Inhoudsopgave

- [Levenslang leren?](#)
- [Het belangrijkste van leren leren: je werk plannen](#)
- [De leerstof verkennen](#)
- [Begrijpen wat je studeert](#)
- [De leerstof inprenten in het geheugen](#)
- [De belangrijkste fase van het studeren: herhalen](#)
- [Enkele studietips](#)

Bron

<http://educatie-en-school.infonu.nl/studievaardigheden/163639-leren-leren-de-juiste-studiemethode-vinden.html>

Cursus voor Leren Leren - Vlaanderen.be

Leren is een zeer persoonlijke aangelegenheid. Een definitie van de ideale leerder is wellicht niet te geven. Ook de ideale methode bestaat niet. Toch geloven ...

Bron <http://www2.vlaanderen.be/personeelsbeleid/examen/documenten/Lerenlerensyllabus.doc>.

KlasCement - inloggen - lesmateriaal

Zoekterm - Informatieve teksten

20 leermiddelen bij KlasCement

Je zocht bij volwassenenonderwijs.

Bron https://www.klascement.net/zoeken/?previous#object_40322

Zoekterm - voorbereiding sollicitatiegesprek

1 leermiddel bij KlasCement

Je zocht bij volwassenenonderwijs.

Bron

https://www.klascement.net/zoeken/?extra_url=&cmdFilter=filter_activated&q=voorbereiding+sollicitatiegesprek&filter_education_type%5B%5D=21&filter_database%5B%5D=1

Zoekterm - sollicitatie

14 leermiddelen bij KlasCement

Je zocht bij volwassenenonderwijs.

Bron

https://www.klascement.net/zoeken/?extra_url=&cmdFilter=filter_activated&q=sollicitatie&filter_education_type%5B%5D=21&filter_database%5B%5D=1

Zoekterm - presenteren

45 leermiddelen bij KlasCement

Je zocht bij volwassenenonderwijs.

Bron

https://www.klascement.net/zoeken/?extra_url=&cmdFilter=filter_activated&q=presenteren&filter_education_type%5B%5D=21&filter_database%5B%5D=1

[Orient : Serious game academische woordenschat](#)

Toegevoegd door [Ruben Jans](#) op 21.10.2016

Websites

Bron <https://www.klascement.net/sites/68268/?previous>

Levende Talen - tijdschrift archief - achtergrondliteratuur

Deze artikels kun je rechtstreeks downloaden via [Bron \(pdf\)](#) of anders vermeld

[Tekstsoorten en genres in het voortgezet onderwijs: Kansen voor vakgericht taalonderwijs](#)

José van der Hoeven, Jacqueline Evers-Vermeul

SAMENVATTING

Kennis van genres en tekststructuren draagt bij aan verhoging van de taalvaardigheid. Ook al besteden methoden Nederlands aandacht aan tekstsoorten, toch is er behoefte aan meer eenduidigheid in aanpak en terminologie.

Bron <http://www.lt-tijdschriften.nl/ojs/index.php/ltm/article/view/1117>

[Leren leren bij Nederlands in de basisvorming: De dubbele bodem van het onderwijs](#)

Gert Rijlaarsdam, Michel Couzijn

SAMENVATTING

Wie onderwijst, onderwijst niet alleen de stof, maar ook de wijze waarop die stof of vaardigheid verworven moet worden. Elk onderwijs is ook onderwijs in leren. Dat laatste gebeurt vaak onbewust. Door op een andere manier tegen schoolboek oefeningen aan te kijken, kun je soms creatieve mogelijkheden ontdekken om het leren af en toe centraler voorwerp van onderwijs te maken. Vier instructietechnieken komen hieronder aan bod.

Bron <http://www.lt-tijdschriften.nl/ojs/index.php/ltm/article/view/1054>

[Vocvo-bibliotheekcatalogus](#)

Een selectie uit de Vocvo-bibliotheek.

- Druk op de [BLAUWE titel](#) en je komt in de [Vocvo-webcatalogus](#):
 - meer informatie over het document
 - de mogelijkheid om het document **op te vragen**

Artikels - achtergrondliteratuur

[c:vocv:10670](#)

[Actualiteit doet leerlingen beter lezen](#)

[auteur] T'Sas, Jan. - ISSN 1373-34318 2012.

In: Impuls voor onderwijsbegeleiding. - Jrg. 42 (2012), nr. 4, p. 188-195

Zowel twaalf- als achttienjarigen scoren ondermaats bij moeilijkere leesopdrachten: verbanden leggen binnen een tekst, informatie koppelen aan voorkennis, een tekst interpreteren en beoordelen. Met de leesstrategieën en de actuele teksten van Nieuwsbegrip doen ze het merkbaar beter. Het idee komt uit Nederland, maar sinds 1 september 2011 is er ook een Vlaamse versie. Een nieuw elan voor begrijpend lezen?

[c:vocv:3399](#)

[Argumenteren bij schrijfoopdrachten](#)

[auteur] Daelmans, Rita. - ISSN 0770-02086 1995.

In: Vonk. - Jrg. 25 (1995), nr. 2 ; p. 14-23

Ook te downloaden via <http://taalunieversum.org/tijdschrift/6892/bijdrage/8139>

Aan de hand van allerlei voorbeelden en suggesties voor oefeningen illustreert de auteur haar ideeën over het leren argumenteren. Leerlingen moeten stap voor stap worden begeleid door ze eerst bestaande teksten te laten bestuderen om de argumentatie te analyseren, de soorten argumenten te onderkennen en de argumenten te beoordelen alvorens hen te leren zelf een argumentatie op te bouwen.

[c:vocv:8173](#)

[Leer leerlingen vooral lezen in het vak ! : leesvaardigheid in vmbo en mbo](#)

[auteur] Verhallen, S.. - ISSN 1381-8201 2009.

In: Les. - Jrg. 27 (2009), nr. 158 ; p. 8-11

Meestal denken mensen bij Lezen en Leesbevordering aan het lezen van leuke en spannende boeken (jeugdliteratuur). Daar is veel voor te zeggen, maar veel (v)mbo-ers zijn geen echte boekenlezers.

Maar: het kunnen wel veel-lezers zijn of worden.

Tijdschriftenhandelaren zien hoe dames- en tienerbladen verslonden worden door hele schoolklassen. Het is dus zaak om te kijken of niet leerlingen veel meer zouden willen en kunnen lezen over verschillende onderwerpen, maar vooral over het vak waar ze voor leren. Veel lezen is een doel op zich. Leesvaardigheid van jongeren neemt toe als ze veel lezen en de groei van hun woordenschat is grotendeels verbonden met lezen.

Naast veel lezen en meer lezen is er het punt van tekstbegrip. Wordt de tekst begrepen? Wordt de informatie in de tekst opgenomen? En wordt de informatie gebruikt voor het doel dat de tekstschrijver voor ogen had? Bij het succesvol lezen van vakgerichte en vakgerelateerde teksten zijn enkele aandachtspunten van ! belang. Die komen in dit artikel aan bod.

[c:vocv:6348](#)

[Hoe leren beginners informatieve teksten schrijven? Op zoek naar een scenario voor didactische ondersteuning in de klas](#)

[auteur] Vanmaele, Lieve. - ISSN 0770-02086 2005.

In: Vonk. - Jrg. 34 (2004/2005), nr. 5 ; p. 3-28

Ook te downloaden via <http://taalunieversum.org/tijdschrift/6892/bijdrage/8921>

Hoe gaan beginners te werk wanneer ze een informatieve tekst schrijven? Lieve Vanmaele zocht het uit en stelde op grond daarvan een scenario op voor een stapsgewijze didactische ondersteuning.

Proeftuin was een levensechte klas met 24 leerlingen uit het 4de jaar aso. In dit onderzoek wordt schrijven gezien als een doelgerichte activiteit met de nadruk op de conceptualiseringsfunctie: de relatie tussen schrijven en kennis staat centraal.

Na een verduidelijking van de invalshoek geeft de auteur een gedetailleerde beschrijving van de manier waarop de didactische ondersteuning verlopen is. Uiterst belangrijk in deze aanpak is de koppeling van doen en verwoorden wat je doet. Vervolgens zoomt ze in op een cruciaal probleem in verband met de tekststructuur dat verband houdt met abstraheren.

Dat de leerlingen veel geleerd hebben van dit project blijkt uit hun overwegend positieve reacties.

[c:vocv:9037](#)

[Hoe staat het met de taal van studenten ? : exploratieve studie naar begrijpend lezen en samenvatten bij instromende studenten in het Vlaamse hoger onderwijs](#)

[auteur] Van Houtven, Tine ; [auteur] Peters, Elke ; [auteur] El Morabit, Zaia. - ISSN 1566-62713 2010.

In: Levende Talen Tijdschrift. - Jrg. 11 (2010), nr. 3, p. 29-44

De taalprestaties van leerlingen zijn al langere tijd onderwerp van gesprek en onderzoek in Nederland en in Vlaanderen. In de gesprekken zijn die prestaties al snel volstrekt onder de maat. Onderzoek nuanceert dat beeld wel, maar geeft ook aan dat er serieuze problemen zijn met de lees- en schrijfvaardigheid van studenten. In dit Vlaamse exploratieve onderzoek is de vaardigheid onderzocht in begrijpend lezen en samenvatten. Het gaat om 176 eerstejaarsstudenten uit vier verschillende Vlaamse hogescholen. Uit de resultaten blijkt dat studenten goed uit de voeten kunnen op het directe, beschrijvende niveau dat getoetst wordt met het beantwoorden van letterlijke vragen. Problematischer wordt het als het gaat om het boventekstuele niveau, om het vergelijken en beoordelen van informatie uit meerdere teksten. Ook het schrijven van een samenvattend verslag plaatst hen voor allerlei uiteenlopende problemen.

[c:vocv:9480](#)

[Hypertekst schrijven en observerend leren als didactiek : effecten op schrijfvaardigheid en kennisverwerving](#)

[auteur] Braaksma, M. ; [auteur] Rijlaarsdam, G. ; [auteur] Van den Bergh, H.. - ISSN 0770-02086 2011.

In: Vonk. - Jrg. 40 (2011), nr. 3 ; p. 3-23

Ook te downloaden via <http://taalunieversum.org/tijdschrift/6892/bijdrage/9215>

Schrijfonderwijs en schrijfonderzoek waren tot nu toe vooral gericht op het schrijven van teksten in de traditionele, lineaire, papieren vorm. Volgens Martine Braaksma, Gert Rijlaarsdam en

Huub van den Bergh liggen hieraan twee aannames over leren ten grondslag:

- (1) als leerlingen een lineaire tekst moeten leren schrijven, moet het leerproces ook over een lineaire tekst gaan en
- (2) als leerlingen moeten leren schrijven, moeten ze ook schrijven. Om die aannames te weerleggen, voerden de onderzoekers experimenten uit met leerlingen van de bovenbouw van het secundair onderwijs.

Doel was om het effect na te gaan van hypertext schrijven en observerend leren op hun schrijfvaardigheid en kennisverwerving. In dit artikel geven ze inzicht in de manier waarop ze dat hebben uitgewerkt in een lessenserie voor het schrijven van betogen. Ze zijn ervan overtuigd dat het aanvullen en afwisselen van de reguliere didactiek voor schrijfvaardigheid met hypertext schrijven en observerend leren zinvol kan zijn in de klassituatie.

[c:vocv:6501](#)

[Leesstrategieën in zaakvakken](#)

[auteur] Vandemaele, Ann. - ISSN 0770-02086 2005.

In: Vonk. - Jrg. 35 (2005), nr. 2 ; p. 41-58

De leesstrategieën die leerlingen in de lessen Nederlands aangereikt krijgen, zouden ze ook moeten toepassen als ze zakelijke teksten lezen voor andere vakken. Daartoe biedt de auteur enkele handreikingen voor leraren van de zaakvakken.

[c:vocv:5323](#)

[Mee op stap met een tiener : een ontwerponderzoek met beginners secundair onderwijs voor het schrijven van informatieve teksten](#)

[auteur] Vanmaele, Lieve. - ISSN 1373-34318 2003.

In: Impuls voor onderwijsbegeleiding. - Jrg. 33 (2003), nr. 4, p. 171-190

De auteur van dit artikel brengt verslag uit over een ontwerponderzoek met beginners secundair onderwijs voor het schrijven van informatieve teksten. Didactische ondersteuning, zo blijkt, helpt deze beginners om voorheen diffuse kennis beter te thematiseren, te ordenen en weer te geven in een tekst. Voor tekststructuur heeft de ondersteuning blijkbaar een duidelijk didactisch effect opgeleverd; voor inhoud is dat de minder het geval. De auteur gaat ook in op de implicaties van haar didactisch voorstel op schoolniveau en voor de lokale werkplanontwikkeling. Deze bijdrage is daarom niet alleen bedoeld voor moedertaalleerkrachten, maar ook voor beleids- en begeleidingsverantwoordelijken.

[c:vocv:13092](#)

[Mind the map. Krachtige tools om leren in beeld te brengen](#)

[auteur] Rijckaert, Heleen ; [auteur] Opgenhaffen, Tommy. 2016.

In tijdschrift: Fons - Tijdschrift voor Didactiek Nederlands. - jrg. 2016, nr. 2, p. 10-12

[Klik voor meer info](#)

Leerlingen begeleiden in het verwerven van studievaardigheden is heel vaak een taak van de leerkracht Nederlands. We leren leerlingen zelfstandig notities nemen, teksten schematiseren en hoofdzaken van bijzaken onderscheiden, in de hoop dat leerlingen hun leerproces zelf in handen nemen.

In het boek Mind the map reikt Tommy Opgenhaffen ons heel wat inzichten, technieken en strategieën aan die leerlingen helpen om hun leerproces te visualiseren en daardoor de leerstof actief te verwerken. De technieken uit Mind the map zijn erg bruikbaar in de les Nederlands. In het artikel worden een aantal technieken uitgelicht. (Bron: Taalunie)

[c:vocv:11816](#)

Het nieuwe lezen - Van oppervlakkig klikken en scrollen naar aandachtig digitaal lezen

[auteur] Driessen, Marianne. - ISSN 1566-62705 2013.

In: Levende Talen magazine. - Jrg. 100 (2013), nr. 8, p. 4-8

Ook te downloaden via <http://www.lt-tijdschriften.nl/ojs/index.php/ltm/article/view/567>

Lezen jongeren zo weinig? En wat doen ze dan op internet?

Op school onderwijzen we vooral het lezen van papier. Thuis, maar ook in het (beroeps)onderwijs, lezen ze echter steeds meer digitaal. Dit zijn in toenemende mate tekstsoorten waar geen papieren equivalent voor bestaat. Impliciet gaan we ervan uit dat jongeren hier effectief en efficiënt mee om kunnen gaan. De werkelijkheid is een andere. Daarom is een nieuwe leesdidactiek nodig die expliciet aandacht besteedt aan online digitale teksten.

[c:vocv:13425](#)

Samen werken aan een betere leesvaardigheid : een vakoverstijgende aanpak voor samenwerkend lezen in het voortgezet onderwijs

[auteur] Moeken, Niki ; [auteur] Kuiken, Folkert ; [auteur] Welie, Camille. - ISSN 1566-2705 2016.

In: Levende Talen magazine. - Jrg. 103 (2016), nr. 8, p. 18-22

Ook te downloaden via <http://www.lt-tijdschriften.nl/ojs/index.php/ltm/article/view/1638/1246>

Veel leerlingen in het voortgezet onderwijs ervaren moeilijkheden bij het lezen van hun schoolboekteksten. Problemen met tekstbegrip kunnen leiden tot lage cijfers of zelfs schooluitval. Om dit te voorkomen is het belangrijk om de leesvaardigheid van zwakke lezers te trainen, bijvoorbeeld door leerlingen samen schoolteksten te laten lezen.

Om docenten daarbij te ondersteunen, ontwikkelde de Universiteit van Amsterdam de aanpak SALEVO, oftewel Samenwerkend Lezen in het Voortgezet Onderwijs. (Bron: Taalunie)

[c:vocv:8884](#)

Snellezen is vooral zien : een nieuwe methodiek in het kader van leesbevordering ?

[auteur] Tijssen, M.. - ISSN 1381-18201 2010.

In: Les. - Jrg. 28 (2010), nr. 165 ; p. 23-25

De laatste tijd is er veel vraag naar trainingen in snellezen. Niet alleen bij mensen van bepaalde beroepsgroepen zoals juristen en managers uit het bedrijfsleven, maar langzamerhand bij allerlei andere mensen die uit hoofde van hun beroep heel wat informatie per week moeten verstouwen. Dat geldt ook voor docenten in het onderwijs. Zij zijn echter niet alleen gebaat bij een training snellezen voor zichzelf, maar kunnen de vaardigheden die zij middels de training aanleren ook goed gebruiken om hun leerlingen te instrueren hoe zij op efficiënte wijze met teksten moeten omgaan.

Redenen genoeg om Wout Plevier, die onder meer cursussen snellezen (oftewel 'visueel lezen' zoals hij dit noemt) geeft, op te zoeken en aan het woord te laten.

[c:vocv:9678](#)

De tekststructureringsmethode Information Mapping ® onderzocht in een didactische context

[auteur] Van De Mierop, D. ; [auteur] Salden, A. ; [auteur] Schurgers, M. ; [auteur] Spilsteijns, S. ; [auteur] Vandervoort, G.. - ISSN 0770-02086 2011.

Ook te downloaden via <http://taalunieversum.org/tijdschrift/6892/bijdrage/9228>

Om optimaal te kunnen functioneren in de huidige kennissamenleving, is het belangrijk dat jongeren strategieën aangereikt krijgen om informatie te verwerken tot een toegankelijk geheel. Echter, efficiënt teksten verwerken kan alleen maar optimaal verlopen als die teksten goed gestructureerd zijn.

Daartoe is de tekststructureringsmethode Information Mapping (IMAP) ontwikkeld, die vooral gebruikt wordt in bedrijfscontexten. In dit artikel staan Dorien Van de Mierop e.a. stil bij de mogelijkheden om IMAP in de klas of in een academische opleiding te integreren. Dat de methode veel potentieel heeft, zowel receptief als productief, daarvan zijn de auteurs overtuigd.

[c:vocv:10547](#)

Vrolijk lezen met meer hersens - De mindmap als didactisch instrument voor de ontwikkeling van leesvaardigheid

[auteur] Robben, T.. - ISSN 1566-62705 2012.

In: Levende Talen magazine. - Jrg. 99 (2012), nr. 4, p. 4-8

Ook te downloaden via <http://www.lt-tijdschriften.nl/ojs/index.php/lm/article/view/419>

Hoe krijgen we leerlingen in het voortgezet onderwijs gemotiveerd en geïnspireerd bij het lezen van zakelijke teksten. Robben heeft een nieuwe didactiek bedacht, verder ontwikkeld en uitgetoetst in de klas met volgens hem veelbelovende resultaten: de didactiek van de mindmap. Zelf omschrijft hij de aanpak van de mindmap als volgt: "Mindmappen is een techniek, ontwikkeld door Tony Buzan, om ons brein beter te gebruiken. Het helpt om makkelijker informatie te verwerken, complexe informatie te structureren, een beter overzicht te houden en sneller te leren.

Waarom werkt mindmappen? Ons brein bestaat uit twee helften: een linker- en een rechterhersenhelft. Wetenschappelijk onderzoek laat zien dat er grote verschillen in de taken van beide hersenhelften zijn. Zo heeft de linkerhelft een dominante rol bij analytische processen, terwijl de creatieve processen voornamelijk in de rechterhelft plaatsvinden. Het geheim van de mindmapdidactiek is gelegen in de inzet van beide hersenhelften (4-5)". Robben heeft gezien bij zijn leerlingen dat zijn aanpak werkt en hij doet verslag van zijn ervaringen en voortschrijdend inzicht. Bijzonder is dat Robben bestaande leesdidactieken met zijn mindmapaanpak weet te combineren.

Boeken / e-documenten / spelmateriaal - leermiddelen

[c:vocv:4264Welke kleur heeft jouw parachute? : een praktisch handboek voor werkzoekers en carrièreplanners](#)

- ISBN 90-5712-087-9 Amsterdam : Nieuwezijds, 2000. - 270 p.

Het best verkopende loopbaanboek.

- HOE (schrijf ik cv's, voer ik sollicitatie-gesprek, onderhandel ik over het salaris)?
- WAAR (moet ik zoeken naar een baan: personeelsadvertenties, bemiddelingsbureaus, adviseurs, internet)?
- WAT (wil ik met mijn leven doen, wat is mijn loopbaan of de baan van mijn dromen)?

Dit boek leert de vaardigheden om zelf de juiste baan te vinden. Het neemt de lezer niet bij de hand, maar leert de lezer om zelf uit te zoeken wat hij of zij wil, welke baan het meest geschikt is en hoe die te bereiken.

[c:vocv:7839](#)

[Aan het werk! Adviezen ter verbetering van functionele leesvaardigheid in het onderwijs](#)

[auteur] Bogaert, Nora ; [auteur] Devlieghere, Jeroen ; [auteur] Hacquebord, Hilde ; [auteur] Rijkers, Jan ; [auteur] Timmermans, Saskia ; [auteur] Verhallen, Marianne. Den Haag : Nederlandse Taalunie, 2008.

Het Platform stelde een werkgroep in om het probleem van laaggeletterdheid binnen het reguliere onderwijs in kaart te brengen en een voorstel te doen voor een aanpak om het te voorkomen. De werkgroep richtte zich op de functionele leesvaardigheid, met name op het lezen van teksten voor school. De vaardigheid die hiervoor nodig is, is immers cruciaal voor een succesvolle schoolloopbaan.

De werkgroep bestond uit Nora Bogaert, Hilde Hacquebord, Jan Rijkers, Saskia Timmermans, Marianne Verhallen en Jeroen Devlieghere. Zij verrichtten hun werk grotendeels in 2006 en 2007. In de periode waarin de werkgroep bezig was, groeide de aandacht van maatschappij en beleid voor taal in het onderwijs. Er werden andere initiatieven ontplooid die deels betrekking hebben op dezelfde, deels op andere aspecten van de (functionele) leesvaardigheid.

Voorbeelden daarvan zijn de *Peiling lezen en luisteren in het basisonderwijs in Vlaanderen*, de ontwikkeling van *Doorlopende leerlijnen voor taal en rekenen in Nederland en het Raamwerk Nederlands voor het (v)mbo in Nederland*. Door de gelijktijdigheid van de diverse initiatieven, kon met de resultaten ervan slechts in beperkte mate rekening worden gehouden. Op plaatsen waar dit relevant is, wordt er wel aan gerefereerd.

[c:vocv:1097](#)

[Citeren en refereren : schriftelijke, mondelinge en audiovisuele bronnen](#)

[auteur] Willocx, Chris. - ISBN 90-5350-240-8 2e dr Leuven [etc.] : Garant, 1994. - 76 p.

Deze handleiding licht toe waar je 'bronnen' vindt, hoe je die selecteert en hoe je ze verwerkt. Er is een verschil tussen citeren, parafaseren en samenvatten. Zorgvuldig geeft de auteur aan hoe je respectievelijk voetnoten en een bibliografie samenstelt. Onder meer volgende items komen aan bod : boeken, bundels, tijdschriften, rapporten, wetteksten, jaarboeken, brochures, kranten, mondelinge mededelingen, films, computerprogramma's, video's, radio- en televisieuitzendingen, CD's ...

[c:vocv:7634](#)

[Klare taal : efficiënt leren schrijven](#)

[auteur] van Coillie, Jan. - ISBN 90-6306-440-3 Leuven : Davidsfonds, 2002. - 212 p.

Klare taal. Efficiënt leren schrijven staat boordevol eenvoudige tips om te leren schrijven op maat. Niet te complex, vaag, omslachtig of al te afstandelijk. En met die extra toets levendigheid. Dit basisboek geeft duidelijke taaladviezen, met honderden voorbeelden en praktische oefeningen. Zo krijg je het in je vingers om vlot leesbare teksten te schrijven die aantrekkelijk zijn voor een ruim publiek.

[c:vocv:9194](#)

[Leesbaar schrijven](#)

[auteur] Defrancq, B. ; [auteur] Van Laecke, G.. - ISBN13 978-90-441-2340-1 Antwerpen - Apeldoorn : Garant, 2009. - 168 p.

25 cm ; 1 cd_rom

Leesbaar schrijven is een boek dat u helpt teksten te schrijven die door de meeste mensen

gelezen kunnen worden. De auteurs leggen niet alleen uit hoe u dat best aanpakt, maar ook waarom het zo belangrijk is. Ze beschrijven kort wat lezen is en wat lezen moeilijk maakt en ze tonen hoe leesbaarheid gemeten wordt. Met een hele reeks voorbeelden illustreren ze hoe moeilijke teksten eenvoudiger kunnen. Alle aspecten van een tekst krijgen aandacht: lettertypes, layout, woordkeuze, structuur en lengte van de zin,...

Lezers kunnen ook zelf proberen om moeilijke teksten eenvoudiger te maken: elk hoofdstuk van het boek heeft een eigen reeks oefeningen.

Met de software die bij het boek hoort (Zelftest Leesbaar Schrijven), kunnen ze hun eigen prestaties beoordelen.

[c:vocv:13559](#)

Scanbaar schrijven : aandacht vangen van lezers met weinig tijd

[auteur] Van Bogaert, Mark. - ISBN13 978-94-014-1852-2 [paperback] 1 ed. Leuven : LannooCampus, 2016. - 231 p., ill.

Do's en don'ts voor teksten met plakfactor;

- Hoe kijkt uw lezer?
- Hoe leest uw kijker?
- En hoe trekt u uw lezer met weinig tijd toch uw tekst in?

'Scanbaar schrijven is een boek voor iedereen die teksten schrijft die rechtstreeks naar de lezer gaan, zonder dat er een professioneel vormgever aan te pas komt. Voor scholen, bedrijven, overheidsinstanties en verenigingen.

In dit boek vindt u de basisregels om een tekst professioneler en lezersvriendelijker vorm te geven, ook met een eenvoudig tekstverwerkingsprogramma als Word. U ziet eerst hoe kranten het de lezer zo gemakkelijk mogelijk maken.

En dan hoe u de KRANT-methode (Koppen, Reliëf, Accenten, Navigatiestructuur en Tekstblokjes) toepast op uw eigen teksten: van memo tot cv, van e-mail tot vergaderverslag, van webtekst tot persbericht.

Scanbaar schrijven leert u te kiezen voor een geschikt lettertype, voor goede illustraties, voor blikvangers die blijven hangen. En uiteindelijk voor het comfort van uw lezer.

[c:vocv:8305](#)

Schrijfhulp - online zelfstudiepakket training van structuur, stijl en spelling

[auteur] Hesemans, Lia ; [auteur] Schilleman, Jos. - ISBN13 978-90-473-0066-3 Amsterdam : Boom onderwijs, 2009. - 150 p.

Structureren, formuleren, publiek- en doelgericht schrijven en beheersing van grammatica, spelling en leestekens vormen de basis voor het schrijven van doeltreffende zakelijke teksten. Deze hulpvaardigheden bij het schrijven moet je leren en oefenen, maar in het hoger onderwijs is daarvoor vaak geen tijd, waardoor studenten wel feedback krijgen op de inhoud van hun verslagen en notities, maar niet op structuur of stijl.

De samenstellers van Schrijfhulp hebben met het ontwikkelen van dit online zelfstudiepakket dit probleem ondervangen. Schrijfhulp bestaat uit een digitale cursus op schrijfhulp.boom.nl en dit boek, dat als naslagwerk dienst kan doen. In de digitale cursus kan de student aan de hand van de instaptoets bepalen welke schrijfhulpvaardigheden nadere studie behoeven. Vervolgens kan hij deze vaardigheden, die in zes thema's zijn uitgewerkt, met behulp van theorie oefenen.

Aan het eind van elk thema volgt een toets waarmee bepaald kan worden of de student de resultaten voldoende beheerst. Inclusief een licentie voor één gebruiker. Met de toegangscode in het boek kan je je licentie activeren.

[c:vocv:12186](#)

Communiceren kun je leren : basisvaardigheden voor communicatie

[auteur] Märtin, Doris. - ISBN13 978-90-5871-568-5 [paperback] - 3 ed. - Zaltbommel : Thema,

Eerder verschenen als Geen blad voor de mond

Oorspronkelijke titel: Smart talk : sag es richtig!

Je collega negeert je al de hele dag, je hebt zeker iets verkeerd gedaan. Een voetganger steekt over zonder uit te kijken en je slingert van schrik een reeks scheldwoorden uit het open autoraampje. Het avondeten thuis is al koud, terwijl je toch duidelijk had gezegd dat je een uur later zou zijn. Allemaal misverstanden die terug te voeren zijn op één en hetzelfde: communicatie. Maar goed communiceren valt te leren! In *Communiceren kun je leren* staan alle basisvaardigheden beschreven. Je leert hoe je een gesprek ontspannen op gang brengt, tussen de regels door luistert, hoe je iets ingewikkelds op een eenvoudige manier zegt. Ook krijg je onder de knie hoe je in discussies en bij meningsverschillen het beste opstelt, en hoe je in een groter gezelschap vaardig je verhaal doet.

Communiceren kun je leren is een heel praktisch boek met checklists, talktools en zelftests bij elk communicatiethema. Geschreven in een vlotte stijl, met veel diepgang en toch toegankelijk. Voor iedereen die communiceert en dat zijn wij dus allemaal! Inhoud 'Communiceren kun je leren': Wij kunnen niet niet communiceren - Converseren - Begrijpen - Je presenteren - Formuleren - Je assertief opstellen - Verzoenen - Een presentatie geven - Vertellen - Talk smart!

[c:vocv:8013](#)

[Over 1 en ander : verantwoorde gespreks- en vergadertechnieken](#)

[auteur] Siebens, Herman. - ISBN13 978-90-441-2288-6 - Antwerpen - Apeldoorn : Garant, 2008.
- 144 p.

Steeds meer mensen vergaderen steeds meer. Sommige mensen vergaderen zelfs het grootste deel van de werkdag. Allerlei wettelijke verplichtingen inzake overleg tussen werknemers en werkgevers dragen hiertoe bij. Maar we hechten ook gewoon meer belang aan goed overleg. Zelfs in die mate dat goed beleid en management niet meer los te koppelen zijn van een goede communicatie met alle betrokkenen. Toch hebben weinig mensen een gedegen opleiding gekregen over communicatie- en vergadertechnieken. Alle goede bedoelingen ten spijt is vergaderen soms een frustrerende en inefficiënte bezigheid. Dit boek is een praktijkgids in vergadertechnieken en -vaardigheden. Met overzichtelijke schema's en duidelijke lijstjes (handig te gebruiken in vormingssessies) wordt de lezer wegwijs gemaakt in wat speelt in goed en slecht vergaderen. Ook de vergaderethiek wordt in acht genomen. Een efficiënte vergadering slaagt wanneer de behoeften van alle betrokkenen bevredigd worden. Vergaderen hoeft dus zeker geen slagveld te zijn waarin verschillende partijen hun gelijk proberen te halen. Het eerste deel onderzoekt de basiselementen van elke vergadering: communicatie, inbegrepen groepsprocessen én conflicten. In het tweede deel wordt het vergaderen zelf onder de loep genomen: Wat is een vergadering juist? Wat zijn de procedures en de rol en takenpakketten van de verschillende spelers? In het derde deel komt het ethische aspect aan bod. Het boek richt zich tot iedereen die zijn vergadervaardigheid wil aanscherpen.

[c:vocv:9328](#)

[Toolkit vergadertechnieken : breng uw vergadering in topvorm](#)

- ISBN13 978-2-509-00796-4 - Brussel : Politeia, WIVO, 2010.

32 cm ; 1 cd_rom

box : 3 spelersfiches, kaarten, fluitje, stok

Hoe halen we meer uit vergaderingen? Vergaderingen slopen vaak heel wat tijd op, dus een

goed rendement komt alle medewerkers ten goede. De zopas ontworpen 'Toolkit Vergadertechnieken' geeft concrete tips en tools voor de voorzitter/discussieleider, de verslaggever en de deelnemers. Omdat vergaderen teamwerk is, werd gekozen voor sport als thema. Met deze Toolkit combineert u een grondige aanpak met een originele invalshoek. In de Toolkit vindt u o.m. de Gids voor een dynamische en resultaatgerichte vergadering die best door alle vergaderleden wordt doorgenomen. Het boekje overloopt de verschillende soorten vergaderingen, de attributen om de vergadering te dynamiseren en de verschillende stappen die leiden tot een resultaatgerichte vergadering. Bovendien worden er heel wat vergadertips gegeven.

[c:vocv:13162](#)

Tools voor teams : de toolbox voor succesvolle samenwerking

[auteur] van der Schoor, Jaco ; [auteur] Rijnbergen, Thijs. - ISBN13 978-94-6220-160-6
[paperback] - 1 ed. - Amsterdam : Boom, 2016. - 203 p.

Tools voor teams geeft je antwoorden en handvatten om je eigen teams succesvoller te maken, zonder daarvoor externen in te huren. Het biedt je inzicht in de 4 Dimensies die inspelen op ieder team. Dankzij de routekaart kies je de juiste interventie voor iedere situatie op het juiste moment. Tools voor teams bevat meer dan 50 concrete werkvormen en talloze praktische adviezen waarmee je als teamleider of teamcoach de tools in handen hebt om een topteam te maken!

Extra's :

Als je dit boek koopt, ben je ook automatisch lid van het online werkvormenplatform www.toolsvoorteams.nu

Met de unieke code uit het boek log je in en heb je toegang tot alle werkvormen in PDF-vorm, hand-outs in neutrale lay-out, zodat je ze in je eigen teams makkelijk gebruikt, en tal van extra werkvormen en filmpjes.

Boeken / e-documenten - achtergrondliteratuur

[c:vocv:9335](#)

De kracht van beelddenken : een creatieve manier om koers te bepalen voor individu, team en organisatie

[auteur] Bromberger, Ghislaine. - ISBN 90-244-1664-7 Baarn : Nelissen, 2010. - 192 p.

Met behulp van beelddenken wordt in dit boek het proces beschreven om op een creatieve wijze persoonlijke doelen en behoeftes, teamdoelen en behoeftes en de doelen van de organisatie op het spoor te komen.

Beelddenken is een wijze van bewustzijn dat ratio en intuïtie in verband brengt met elkaar waardoor je koers kunt bepalen.

De auteur presenteert een zevenstappenmethode die het proces ondersteunt.

Praktisch uitvoerbare oefeningen worden aangereikt. De levendig verbeelde toekomst ondersteunt het kiezen en het handelen om - met de juiste koers - de visie te realiseren. De oefeningen kunnen op verschillende wijzen in zelfontworpen workshops, trainingen of coachtrajecten worden ingevlochten.

Een afsluitend hoofdstuk geeft praktische tips waarmee trainingen kunnen worden verrijkt en ondersteund. Het boek is geschreven voor veranderkundigen: professionals, docenten en trainers - in opleiding - die met mensen werken, individueel en in organisaties.

[c:vocv:7155](#)

Leren leren als hefboom

[auteur] Donche, Vincent ; [auteur] Brandt, Wouter ; [auteur] Jacobs, Diane ; [auteur] Van Petegem, Peter. - ISBN 90-334-5179-4 Leuven : Acco, 2004. - 152 p.

In dit boek gaat de aandacht achtereenvolgens naar: een krachtige leeromgeving voor leren leren in de klaspraktijk, leren leren via schoolbeleid in de school als lerende organisatie, en schoolbeleid in een netwerk. Om de transfer theorie-praktijk te bevorderen, is het materiaal aangeboden als een openleerpakket. Dit pakket zet de lezer aan tot oriëntatie, verdieping, reflectie en evaluatie inzake het actualiseren van bestaande of toekomstige 'leren leren'-projecten binnen klaspraktijk of schoolbeleid. Met het implementeren van de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren' als leidraad, heeft elk hoofdstuk deze opbouw:

- een informatief gedeelte;
- een gevalstudie;
- een reflectiemoment;
- leersuggesties;
- een synthese.

Besproken in: Impuls, jrg. 35 (2004-2004), nr. 1 ; p. 95-96

[c:vocv:4101](#)

Begeleiden van leerlingen bij het zoeken, selecteren en beoordelen van informatie : een praktische studie naar het aanleren van selectievaardigheden in het VWO

[auteur] Duijkers, H.M. ; [auteur] Gulikers-Dinjens, M.T.H. ; [auteur] Boshuizen, H.P.A.. - ISBN 90-5681-078-2 Maastricht : Universiteit Maastricht, 2000. - 56 p.

Dit boek gaat in op de vraag hoe docenten leerlingen kunnen begeleiden bij het leren zoeken, selecteren en beoordelen van informatie. Om meer zicht te krijgen op gewenste begeleiding gaan we in op hoe leerlingen informatie selecteren. Verder is een inventarisatie gemaakt van ervaringen van docenten met het begeleiden van leerlingen en het beoordelen van opdrachten. De auteurs hopen met dit boek docenten een handvat te bieden bij de inhoudelijke en procesmatige begeleiding van leerlingen bij het uitvoeren van zoekopdrachten. Als hulp daarbij is onder andere een instrument ontwikkeld om leerlingen te stimuleren op een effectieve manier kritisch informatie te selecteren en te beoordelen.

[c:vocv:5539](#)

Inspiratiehandboek zelfgestuurd leren

- ISBN 90-441-1423-9 Antwerpen ; Brussel : Garant ; Vlaamse onderwijsraad (VLOR) - Raad secundair onderwijs, 2003. - 159 p.

- Waarom zou je leerlingen hun leerproces niet méér in eigen handen laten nemen?
- Hoe kan je hun zelfstandigheid opbouwen?
- Wat doe je om de competentie zelfgestuurd leren te realiseren?

De kennismaatschappij verlangt immers dat individuen flexibel en zelfstandig informatie verwerken, keuzes kunnen maken en hun verantwoordelijkheid opnemen. Dit Inspiratiehandboek vormt een prima kennismaking met het thema en toont in een tiental praktijkvoorbeelden hoe sommige scholen met hun leerlingen aan de competentie zelfgestuurd leren werken.

Studiewijzers, rolwisselend leren, andere groepsindelingen, een speciaal taken- en toetsenbeleid of reflectieactiviteiten kunnen leerlingen meer greep op hun eigen leerproces geven.

Het boek beschrijft hoe school en leerkracht naar zelfgestuurd leren kunnen evolueren en inventariseert acties die zij of schooloverstijgende instanties kunnen ondernemen. De praktijkvoorbeelden zijn een inspiratiebron: scholen en leerkrachten kunnen de voorbeelden die hen aanspreken naar hun persoonlijke context en profiel vertalen.

Uit de inhoud:

Deel 1:

Zelfgestuurd leren als brede competentie: De belangstelling voor de competentie zelfgestuurd leren groeit. - Praktijkvoorbeelden uit de eerste graad en de tweede én derde graad van het ASO. - Het begrip zelfgestuurd leren. - Groeien naar zelfgestuurd leren. - Een ondersteunende aanpak in de school. - Een ondersteunende en stimulerende aanpak vanwege actoren buiten de school.

Deel 2:

Een waaier praktijkvoorbeelden. Verklarende woordenlijst. Geannoteerde bibliografie en referentielijst. Bijlage: Van zelf werken naar zelfverantwoordelijk leren.

[c:vocv:10882](#)

Handwijzer voor taaldocenten : versterken van leren in het talenonderwijs

[auteur] Vandendaele, Astrid ; [auteur] Van de Wiele, Eva ; [auteur] Verguts, Catherine. - Gent : GOLEWE, 2011. - 38 p.

Publicatie in het kader van het Interregproject Goesting in Leren en Werken (GoLeWe) Thema 1: Overgang naar H.O. - Actie 1.4: Versterken van leren - Indicator 1.4b: handwijzer voor taaldocenten om versterken van leren in te bouwen bij taalleren.

Deze handwijzer bundelt didactische tips voor het versterken van de leercompetenties (zelfkennis, zelfsturing, relateren/structureren, concretiseren, samenwerken en kritische verwerking) binnen het taalonderwijs.

Om de didactische tips te verlevendigen werden voor elke competentie praktijkvoorbeelden uitgewerkt.

Doelgroep: Taaldocenten Secundair & Volwassenenonderwijs

[c:vocv:8521](#)

Leercoaching coachen is... een spel voor het ontwikkelen van jouw coachvaardigheden

[auteur] van der Hoeven, Jette. - ISBN13 978-90-313-6199-1 - Houten : Bohn Stafleu Van Loghum, 2009.

- Het coachen is ?

spel verhoogt op speelse wijze de afspraken die studenten met zichzelf en hun team maken om coachvaardigheden te ontwikkelen. Samen met medestudenten uit de leercoachgroepen gaan zij na welke coachvaardigheden ze belangrijk vinden bij het coachen. Vanuit die discussie formuleren studenten hun leervragen, en maken zij een plan van aanpak om de coachvaardigheden te ontwikkelen. Dit plan van aanpak wordt opgenomen in het professioneel ontwikkelingsplan.

[c:vocv:8524](#)

Leercoaching in het HBO, Student : een kapstok voor competentiegericht leren en ontwikkelen

[auteur] van der Hoeven, Jette. - ISBN13 978-90-313-5312-5 - Houten : Bohn Stafleu Van Loghum, 2009. - 138 p.

- Hoe leer je je beroep steeds beter uit te oefenen en daarbij steeds beter zelf te bepalen wat je wilt, kunt, doet en presteert?
- Hoe kun je je eigen weg vinden en kennis opbouwen om te leren en te ontwikkelen vanuit wat jij belangrijk vindt?

Met behulp van Leercoaching kunnen studenten de antwoorden op deze wezenlijke vragen zelf achterhalen.

De auteur geeft studenten inzicht in de manier waarop zij leren. Studenten kunnen met behulp van

Leercoaching zelf aan de slag met doelen stellen, oriënteren en plannen, uitvoeren en evalueren. De uitkomst is een persoonlijke leerweg die op systematische wijze tot stand is gebracht. Daarnaast kunnen studenten elkaar en hun leercoaches feedback geven op een opbouwende wijze.

[c:vocv:8520](#)

[Leercoaching : samenwerken & feedback : een spel voor het vergroten van je vaardigheden om samen te werken](#)

[auteur] van der Hoeven, Jette. - ISBN13 978-90-313-6199-1 - Houten : Bohn Stafleu Van Loghum, 2009.

doos, 12 cm ; dobbelsteen ; 81 kaarten ; spelregels

Samen uitgegeven met: Leercoaching coachen is... een spel voor het ontwikkelen van jouw coachvaardigheden / van der Hoeven, Jette. - Houten, 2009

Samen uitgegeven met: Leercoaching in het HBO : een kapstok om studenten uit te dagen zelf de regie te nemen / van der Hoeven, Jette. - Houten, 2009

Samen uitgegeven met: Leercoaching in het HBO, Student : een kapstok voor competentiegericht leren en ontwikkelen / van der Hoeven, Jette. - Houten, 2009

Door middel van het spel van Leercoaching kunt u spelenderwijs diepgang geven in bijvoorbeeld het geven van feedback, reflecteren, kiezen van een manier om te leren, discussiëren, enz. In het spel Samenwerken & feedback verdiepen studenten de samenwerking en leren ze feedback te geven. Daarbij schrijven zij de leervragen op die bij hen passen om samenwerken en feedback geven te ontwikkelen. Die leervragen worden vervolgens uitgewerkt in een plan van aanpak. Voor wie? Het boek is bedoeld voor ontwerpers: docenten, onderwijskundigen, trainers en uitgevers en zal daarnaast zeker goed dienst kunnen doen in opleidingen onderwijskunde en lerarenopleidingen. De auteurs hopen dat u de verleiding tot het lezen ervan niet kunt weerstaan.

[c:vocv:5286](#)

[Tips & trucs : werkoverleg](#)

[auteur] Jay, Ros. - ISBN 90-76050-90-2 - Velp ; Mechelen : TFC Trainingsmedia, 2002. - 92 p.

16 cm

Oorspronkelijke titel: Fast thinking: team meeting (2001)

Vergaderen in sneltreinvaart. Technieken aanreiken voor het voorbereiden en houden van effectief werkoverleg. U gaat dus weer vergaderen.

- Het wekelijkse afdelingsoverleg?
- Projectteambijeenkomst?
- De teamvergadering?

Al die vergaderingen kosten voorbereidingstijd - maar wanneer? U heeft nog een uur, dus wat u nodig heeft zijn deze beknopte richtlijnen voor het plannen en leiden van effectieve vergaderingen - met minimale voorbereiding. Tips en trucs: Werkoverleg bevat alles wat u moet weten voor het in sneltreinvaart plannen en houden van effectief overleg. U begint met het bepalen van de doelstelling voor het overleg, daarna leert u hoe u een agenda opstelt en krijgt u praktische vaardigheden aangereikt die u nodig heeft om effectief en productief overleg te houden. Verder bevat dit boek ook specifieke richtlijnen voor specifieke soorten teamoverleg. Tips en trucs: Werkoverleg heeft de oplossing voor uw vergaderprobleem: of u tien minuten of wat langer de tijd heeft om uw werkoverleg voor te bereiden.

[c:vocv:7352](#)

Vergadertechnieken : vergaderen is (geen) kinderspel

[auteur] Huypens, Jos. - ISBN13 978-90-5718-097-2 - Brussel : Politeia nv, 2007. - 93 p.

21 cm + 1 cd_rom

Zowel de voorbereiding van de vergadering (met aandacht voor de doelstellingen en tips voor het opstellen van een vergaderplan), het verloop ervan (met items als modereren, een- en tweerichtingscommunicatie, onderhandelen, omgaan met conflicten, cultuurverschillen,) en de opvolging (met o.m. mindmapping als systeem voor verslaggeving) komen aan bod.

Verder is er aandacht voor alternatieve vergadermethoden zoals buzz-groepen, reactieteams, de twekolommenmethode, enzovoort. Een apart hoofdstuk is gewijd aan het observeren en evalueren van enerzijds de inhoud van de vergadering en anderzijds de moderator en de deelnemers. Bij de pocket hoort een cd-rom met vergadertips, checklists voor de verschillende vergaderaspecten en met een programma voor het opstellen van een mindmap. 'Vergadertechnieken' is ook verschenen als onderdeel van het losbladige werk 'Professionele Vaardigheden'.

[c:vocv:12612](#)

Woorden die werken op de werkplek : een praktische gids voor effectieve communicatie

[auteur] Lasater, Ike ; [auteur] Brouwers, Mark ; [auteur] Borjans, Harald ; [auteur] Stiles, Julie. - ISBN13 978-90-823613-0-8 [paperback] - 1 ed. - Mens en Communicatie, 2015.

In de eerste 4 hoofdstukken legt de auteur Ike Lasater in heldere taal de 4 componenten uit van Geweldloze Communicatie en wat deze vorm van verbindende communicatie voor je persoonlijk kan betekenen. Door de tekst verspreid staan voorbeelddialogen uit het bedrijfsleven waarin de voorvechter ('jij') met een 'baas', Karen en twee collega's, Maarten en Susanna, communiceert. Deze voorbeelddialogen bieden je praktische handvatten hoe je met de taal en de intenties van Geweldloze Communicatie in levensechte situatie kunt werken. In hoofdstuk 5 komen een aantal veel voorkomende problematische werkplekkwesties aanbod en worden uitvoerig toegelicht, inclusief : - vijandbeelden over jezelf of anderen - moeilijke gesprekken - humor - vooroordelen - vergaderingen - machtsverschillen - roddel - feedback en beoordelingen - het schoonhouden van de werkplek - niet nagekomen afspraken - e-mail en - beëindiging van de arbeidsovereenkomst.

Website

[c:vocv:4968](#)

Klascement

In: <http://www.klascement.net/>

KlasCement behoort tot de Afdeling Communicatie, een afdeling van het Departement Onderwijs en Vorming. Missie van KlasCement KlasCement verrijkt en vereenvoudigt de onderwijspraktijk van elke leraar via een netwerk van verbonden leraren en hun leermiddelen.

LEERMIDDELEN Samenbrengen van leermiddelen in één grote databank heeft vele voordelen: * je vindt sneller wat nodig is voor je vak of klas * je les wordt er beter van (goed voor de leerlingen) * je hoeft het wiel niet opnieuw uit te vinden * je overlegt en leert nieuwe collega's kennen

[c:vocv:12936](#)

Informatievaardigheden - cursus

<http://www.arteveldehogeschool.be/informatievaardigheden/>

Dit leertraject wordt ontwikkeld door Arteveldehogeschool Gent, Erasmushogeschool Brussel, Hogeschool Gent, Hogeschool West-Vlaanderen en Universiteit Gent. Deze cursus werd samengesteld door Francis Vlieghe (Hogeschool Gent) met de steun van een gezamenlijke werkgroep Informatievaardigheden van verschillende hogescholen. - Onderwerp formuleren - Soorten informatiebronnen - Zoeken in de Bibliotheek - Zoeken op internet - Bronnen vermelden - Presenteren en publiceren

[c:vocv:13235](#)

Workshop Informatievaardigheden

Kennisnet.

http://maken.wikiwijs.nl/70157/Workshop_Informatievaardigheden#!page-1650823

Deze online workshop is ontwikkeld voor jou, leerkracht po in de bovenbouw of docent vo in de onderbouw. We nemen je in deze workshop mee op reis langs verschillende informatiebronnen. Je ontdekt de verborgen onderdelen van een toneelposter, analyseert nieuwsberichten op NU.nl, duikt in de discussie over de gevaren van 'mobiele straling' en vormt een mening over de vluchtelingenproblematiek. Klinkt goed toch...?

Gedurende deze reis leer je via een helder model hoe je uiteindelijk iedere onderzoeksvraag die je hebt kunt proberen te beantwoorden. Onze ambitie is dat je hierdoor na afloop van deze workshop: weet wat 'informatievaardigheden' precies zijn en wat de meerwaarde ervan voor jou en je leerlingen kan zijn, bekend bent met het 'Big Six' model om daar ieder type informatie mee te kunnen doorgronden, inzicht hebt in hoe informatie tot stand komt en welke belangen er achter bronnen kunnen spelen, maar vooral: dat je met de oefeningen, opdrachten, inspiratie en voorbeeldlessen die we je aanreiken direct met jouw leerlingen zelf aan de slag kunt!

[c:vocv:8088](#)

De lat hoog voor talen

In: <http://www.klascement.net/talen/>

De talensite is vernieuwd! Er is nu ook een bouwsteen 'multimedia' (video, audio en beelden). (Les)documenten, sites en software vind je nu via Leerobjecten. Door de vernieuwing is het mogelijk dat sommige informatie- en helppagina's nog niet correct zijn, maar daar wordt aan gewerkt. Deze site is meer dan ooit hét informatie- en communicatieplatform voor taal en onderwijs. Registreer je gratis en je kunt alle bijdragen volledig bekijken of downloaden. Leden van KlasCement zijn automatisch geregistreerd op deze site. Zij melden zich aan met hun gebruikersnaam en wachtwoord.

[c:vocv:12938](#)

Slim zoeken

Hogeschool van Amsterdam.

In:

<http://www.hva.nl/bibliotheek/diensten/ondersteuning/zoeken/videos-slim-zoeken/videos-slim-zoeken.html>

Deze videoreeks gaat over 'slim zoeken'. Studenten leggen uit aan studenten. De video's zijn gemaakt door informatiespecialisten van de HvA Bibliotheek in samenwerking met HvA Webcolleges.

[c:vocv:8182](#)

Taalwinkel

In: <http://www.taalwinkel.nl>

De Taalwinkel is een samenwerkingsverband tussen de Hogeschool van Amsterdam en het INTT en het ITTA van de Universiteit van Amsterdam. De site is nog in ontwikkeling. Zo zal er naast een onderdeel voor studenten ook een onderdeel voor docenten en medewerkers komen.

- Mondelinge communicatie in het hoger onderwijs
- Schriftelijke communicatie
- Studievaardigheden
- Taalhulp.

De Taalhulp kun je raadplegen bij allerlei lastige kwesties en vragen over de Nederlandse taal.

[c:vocv:13594](#)

Geletterdheid in een CVO

In: <https://sites.google.com/vocvo.be/geletterdheid-in-een-cvo>

De pedagogische begeleidingsdiensten en Vocvo werken samen aan de ondersteuning van het geletterdheidsbeleid in CVO. De afgelopen jaren namen we verschillende initiatieven. Al dat materiaal verzamelden we nu op een overzichtelijke website. Ook deze website is een initiatief van het samenwerkingsverband tussen de begeleidingsdiensten en Vocvo.

Op de nieuwe website vind je o.a.:

- een stappenplan om tot een geletterdheidsbeleid te komen het materiaal van infosessies,
- het lerend netwerk en
- de uitwisseldag de nodige tools voor geletterdheidsmodules, open modules, detectie en screening.

Infotheek

Vocvo, Frederik de Merodestraat 27, 2800 Mechelen

t. 015 44 65 11

e. ludwine.liefooghe@vocvo.be

w. www.vocvo.be

